

Kvinnomöten i Jerusalem

– Det är inte vanligt att en grupp på besök hos oss bara möter kvinnor, men det är bra! De flesta möter bara män, det är så vår kultur fungerar.

Orden kommer från Randa Siniora, som arbetar på The Independent Commission for Human Rights, ICHRP, i Ramallah på Västbanken. Den svenska gruppen, som besöker hennes arbetsplats, består av 17 damer från Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd som uttryckligen sagt att de enbart vill träffa kvinnor vart de kommer under sin resa i det heliga landet. Det var en av målsättningarna för resan, att de svenska kvinnorna skulle möta kvinnor i Israel och på de palestinska områdena, och det visade sig vara ett mycket lyckat koncept.

Randa Siniora berättar om de palestinska kvinnornas situation i landet. ICHRP jobbar särskilt med att bevaka att de palestinska myndigheterna tar hänsyn till att de mänskliga rättigheterna följs i det interna palestinska arbetet, inte i relation till ockupationen och Israel. De sammanställer bland annat rapporter om övergrepp, till exempel om hedersmord och hederskultur som är ett reellt problem i det palestinska samhället. Randa berättar att det är en stor framgång att myndigheterna äntligen har erkänt att det är ett reellt problem som måste bemötas och behandlas som ett brott bland andra våldsbrott. Ett annat problem är att lagarna inte är jämlika, kvinnor och män får olika straff för samma brott (till kvinnans nackdel förstås). Det är framför allt familjelagstiftningen och brottlagstiftningen som försvårar situationen för kvinnorna i det palestinska samhället, som har dubbla bördor att bära:

– Först är det den israeliska ockupationen och alla de restriktioner, husdemoleringar mm, som den för med sig, som drabbar kvinnorna, berättar Randa Siniora. För det andra det patriarkala samhället som har väldigt fasta roller för män respektive kvinnor, vilket begränsar kvinnorna väldigt mycket. Ofta skyller man förtrycket av kvinnorna på religionen, när det egentligen handlar om de patriarkala strukturerna.

Hon berättar också att det finns interna spänningar mellan de kristna och de muslimska palestinierna i det palestinska samhället, att båda grupperna känner sig

överlägsna den andra, men när det kommer till kvinnors rättigheter är man rörande överens inom de båda grupperna.

– Kvinnorna har flyttat fram sina positioner i det palestinska samhället men man använder hela tiden religion och kultur som förtryckarmetoder. Men kvinnorna är starkare än det, utropar Randa Siniora.

Under tiden för besöket i det heliga landet sker det omtalade och omskrivna fångutbytet mellan Israel och Hamas, då en israelisk soldat som suttit fången i fem år byts mot 1 000 palestinska fångar från de israeliska fångelserna. Detta diskuteras vid flera tillfällen under veckan men Randa Siniora har en av de mest intressanta infallsvinklarna på händelsen:

– Den israeliska ockupationen och det faktum att många palestinska män dödas eller fängslas har gjort att många kvinnor har kommit ut i arbetslivet och haft ansvar för allt i hushållet, även det som mannen traditionellt varit ansvarig för. Det har stärkt kvinnorna, men vad händer nu när cirka 1000 män återkommer till sina familjer, en del efter många år i fängelse? Självklart är det en glädje att de släpps fria, men vad händer med kvinnorna nu? Kommer de att tvingas tillbaka till sina undanskymda positioner eller kommer de att få behålla sin nya roll i familjen och i samhället?

Under veckan besöker gruppen från Sverige Jerusalem och Västbanken och möter olika kvinnor, både kristna, muslimer och judar. Kvinnorna delar med sig av sina livsberättelser och sitt arbete för kvinnors rättigheter. Gemensamt för dem alla, både i det palestinska och i det israeliska samhället, är att kvinnorna har en underordnad roll, deras rättigheter blir åsidosatta på grund av konflikterna som präglar samhället. Den ständiga fråga vid alla möten är: vad kan vi från Sverige göra? Hur kan vi visa solidaritet med kvinnorna?

Lucy Talgieh, koordinator för kvinnoarbe-

tet på organisationen Wiám, Palestinian Conflict Resolution Center, i Betlehem var med och skrev det så kallade Kairos Palestina, ett dokument om hur palestinierna själva – och alla kristna – bör förhålla sig till den israeliska ockupationen. Hon berättar om arbetet med dokumentet, inspirerat av ett dokument som skrevs av de svarta kyrkorna i Sydafrika under apartheidtiden. Även om dokumentet i första hand är för palestinierna själva är det samtidigt en vädjan om hjälp från kyrkorna över hela världen. Lucys svar på frågan om vad som kan göras är:

- Be för en rättvis och rättfärdig fred.
- Dela dina erfarenheter från resan till Palestina med din församling hemma.
- Rapportera regelbundet om situationen i Palestina i din församling eller organisation hemma.
- Stöd EAPPI (på svenska, SEAPPI, Svenska ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel).
- Var aktiv i ditt sammanhang för att försöka påverka politiker att arbeta konstruktivt med att häva ockupationen.

Det var många intryck att sortera för resgruppen, många möten och livsberättelser man fick ta del av, och trots den i så många stycken hopplösa situationen förmedlade ändå majoriteten av kvinnorna hopp. Hopp om att situationen i landet och konflikten mellan Israel och palestinierna en dag ska lösas, hopp om att kvinnornas situation på båda sidor ska förbättras. Hoppet om fred. I den avslutande utvärderingen av resan sammanfattade en av deltagarna, Marie Lumsden från Göteborg, alla upplevelserna på följande sätt:

*Lager på lager av livssituation,
lager på lager av historia,
lager på lager av religion,
lager på lager av hemland,
lager på lager av upplevelser, tankar, möten,
lager på lager, valv efter valv.*

**Text: Annika Damirjian
Foto: Ragni Lantz och
Anna-Tora Martin**